

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1924 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om restitution åt tillverkare av glykos m. m. av erlagd tull för utländsk stärkelse.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 255, har herr *Höglund* hemställt, »att riksdagen ville, intill dess en allmän reglering av landets tullfrågor kommit till stånd, bevilja tillverkare av glykos, druvsocker och dextrin restitution för av dem erlagd tull för använd utländsk stärkelse».

Enligt rubriken 83 i tulltaxan utgör tullsatsen för stärkelse, alla slag, vikten av askar, papper och dylikt omslag inberäknad, 20 öre per kilogram.

I den till stöd för det föreliggande förslaget anförda motiveringen, beträffande vars innehåll utskottet får hänvisa till motionen, har erinrats, att motionären vid 1921 års riksdag väckte en motion (nr 191 i andra kammaren), i vilken föreslogs för tillverkare av sirap av utländsk stärkelse enahanda restitutionsrätt som nu avses.

Vid behandlingen av sistnämnda motion inhämtade bevillningsutskottet i grundlagsenlig ordning yttranden av generaltullstyrelsen, 1921 års sockersakkunniga och den av Kungl. Maj:t den 5 maj 1916 tillsatta livsmedelslagstiftningskommittén.

Av generaltullstyrelsens berörda utlåtande må här till belysande av det nu föreliggande spørsmålet om tullrestitution intagas följande:

»Rätt till restitution av erlagd tull för utländsk stärkelse, som använts till framställning av glykos, har av Kungl. Maj:t medgivits aktiebolaget Svenska stärkelseintressenter genom resolution den 1 oktober 1920, varav avskrift här bilägges.¹ Detta medgivande, vilket lämnats jämlikt § 13 mom. 5 tulltaxeförordningen, är emellertid, såsom sagda författningsrum förutsätter, inskränkt att gälla endast *vid utförsel* av sålunda framställd glykos. I en särskild ansökning har bemälda bolag hos Kungl. Maj:t anhållit om restitutionsrätt jämväl för tull för sockersirap, då sådan blivit använd såsom tillsats till nämnda fabrikat. Kungl. kommerskollegium och kungl. generaltullstyrelsen, som denna dag avgiva underdånigt utlåtande över nämnda ansökning, tillstyrka resolutionens utsträckande att omfatta restitutionsrätt även i sist omnämnda fall.

¹ Ej tryckt vare sig vid detta betänkande eller vid bevillningsutskottets betänkande nr 49 år 1921.

Utskottet.

*Motion II:
191 år 1921
och dess
behandling.*

Någon författningsbestämmelse, enligt vilken rätt till motsvarande tullrestitution beträffande utländsk stärkelse, använd till framställning av glykos (stärkelsesirap) för förbrukning *inom landet*, skulle kunna medgivas, finnes icke.

De fall, då restitution av tull för utländsk vara, som inom landet använts till framställning av annan vara, må åtnjutas eller kan medgivas (»tullfri förädlingsrörelse»), äro angivna i § 13 tulltaxeförordningen, och gälla samtliga endast under det villkor, att den framställda varan exporteras. Enär sålunda all tullfri förädlingsrörelse är begränsad till sådana fall, då den förädlade varan utförts ur landet — eller jämlikt § 13 mom. 7 tulltaxeförordningen i och för sådan utförsel upplagts på restitutionsupplag — finnes för närvarande icke någon motsvarighet till den restitutionsrätt, som i motionen blivit ifrågasatt.

Visserligen finnes en form av tullrestitutionsrätt, nämligen den i § 12 tulltaxeförordningen omförmälda rätten till restitution av tull för materialier till nybyggnad, förbyggnad eller reparation inom riket av fartyg m. m., vilken icke är bunden vid villkoret om export, enär restitutionsrätten gäller vare sig fartyget — respektive i mom. 2 av samma § omförmälda föremål — är svenskt eller utländskt. Restitutionsrätten för skeppsbyggnadsmaterialier infördes i syfte att bereda uppsving inom det svenska skeppsbyggeriet och är avsedd att bereda den svenska skeppsbyggnadsnäringen stöd vid konkurrens med motsvarande utländsk industri. Vid åtskilliga tillfällen har emellertid blivit ifrågasatt, huruvida icke denna lagstiftning, då den i sin nuvarande form innebure en premiering för användning av utländskt material till skeppsbyggnad, borde omläggas på annan grund. I anledning härav kunna enligt styrelsens förmenande bestämmelserna i § 12 tulltaxeförordningen icke lämpligen återopas såsom särskilt stöd för införande av den i motionen ifrågasatta restitutionsrätten, som ju är att hänföra till ren förädlingsverksamhet.

Förutom de i ovanberörda §§ 12 och 13 tulltaxeförordningen angivna fall kan enligt nämnda förordning restitution av rätteligen debiterad och erlagd tullavgift endast förekomma i de i andra stycket av § 11 därstädes omförmälda undantagsfall. Första stycket i samma paragraf innehåller nämligen den allmänna bestämmelsen, att sådan tullavgift icke må restitueras, även om varan återutföres. Genom särskilda författningar är emellertid restitution av tullavgift medgiven i ytterligare två fall. Det ena av dessa, nämligen den i § 43 mom. e tullstadgan omförmälda restitutionen till järnvägsstyrelse av förskotterad tull för vara, vilken icke av godsets adressat blivit utlöst, kan dock icke jämföras med de övriga formerna av tullrestitution och är icke att räkna såsom något undantag från bestämmelsen i § 11 tulltaxeförordningen. Godset har nämligen icke kommit adressaten tillhanda och järnvägens befattning med godset är endast grundad på dess ställning såsom ombud för den utländske avsändaren. Den andra nu avsedda restitutionsformen är den rätt till tullrestitution i vissa fall vid återutförsel av utländsk vara, som är medgiven genom kungl. förordningen om sådan restitution den 13 december 1912 (Svensk författningssamling nr 355). Denna restitutionsrätt, som endast kan lämnas handelsidkare (»handelsrestitutionen»), gäller blott vara, som icke efter införseln undergått någon bearbetning eller förändring, och angives i författningen såsom ett undantag från § 11 tulltaxeförordningen.

Därest den nu ifrågavarande motionen anses böra vinna avseende, torde bestämmelserna om den däri avsedda restitutionsrätten böra, liksom rätten

till handelsrestitution, givas formen av undantag från nyssnämnda författningsrum.

Beträffande själva sakfrågan, huruvida med hänsyn, å ena sidan, till gällande tulltaxas bestämmelser angående tull för stärkelse, sirap och stärkelsesirap samt, å andra sidan, till stärkelsesirapsindustrien och de industrier och näringar, på vilka ett dylikt medgivande skulle utöva inflytande, skäl må anses föreligga för bifall till motionen, därom torde generaltullstyrelsen icke hava att göra något uttalande. Styrelsen anser sig endast böra framhålla, att, därest det begärda stödet finnes böra givas stärkelsesirapsindustrien genom ett insläende på den förut icke beträdda vägen att medgiva rätt till restitution av tull för råämnen till varor för inrikes förbrukning, det väl icke torde vara uteslutet, att andra industrier finnas, vilka kunna komma med lika berättigade anspråk på understöd i motsvarande form för sin verksamhet.»

Sockersakkunniga och livsmedelslagstiftningskommittén förklarade sig icke kunna förorda bifall till motionen.

1921 års bevillningsutskott anslöt sig i ovannämnda betänkande nr 49 till den av generaltullstyrelsen uttalade uppfattningen om att bestämmelserna i 12 § tulltaxeförordningen icke lämpligen kunde åberopas såsom särskilt stöd för införande av den i motionen ifrågasatta restitutionsrätten. Utskottet anförde, att medgivandet av rätt till tullrestitution under de villkor, som i motionen ifrågasatts, i själva verket skulle innebära införandet i vår tulllagstiftning av en nyhet, som vore för densamma främmande. Några omständigheter, som skulle kunnat motivera en dylik undantagsställning för stärkelsesirapsindustrien, hade enligt utskottets mening icke förebragts. Det skulle därför, anförde utskottet vidare, vara att förvänta, att, därest denna industri erhöle den ifrågasatta förmånen, även andra industrier kunde göra gällande berättigade anspråk på understöd i motsvarande form. Utskottet framhöll slutligen, att det väckta förslaget nära sammanhänge med frågan om tullskydd för stärkelsehaltiga preparat, och hänvisade i samband därmed till tull- och traktatkommitténs utredning. Av nu återgivna skäl förklarade sig utskottet icke kunna tillstyrka motionen eller förorda åtgärder i dess syfte. Utskottet hemställde förty, att motionen icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet var därvid enhälligt.

Utskottets hemställan bifölls av båda kamrarna.

Utskottet delar den principiella uppfattning, åt vilken 1921 års bevillningsutskott i anslutning till den mening, som generaltullstyrelsen uttalat, på sätt nämnts givit uttryck. Utskottet har sålunda ansett, att medgivandet av den i motionen avsedda rätten till tullrestitution beträffande stärkelse skulle innebära en för vår tulllagstiftning främmande nyhet samt att tillräckliga skäl att tillerkänna glykos- och dextrinindustrierna en dylik undantagsställning icke förebragts.

Om utskottet sålunda funnit sig icke kunna tillstyrka införandet i tulltaxeförordningen av sådana restitutionsbestämmelser, som motionären åsyftat, har utskottet dock ansett, att, därest det befunnes, att på grund av förra

*Utskottets
yttrande.*

årets ringa potatisskörd den höga stärkelsetullen kunnat så utnyttjas, att stärkelse kommit att betinga högre priser än de nämnda industrierna kunnat med bibehållen konkurrenskraft betala, det borde tagas i överbägande, huruvida provisoriska åtgärder kunde vidtagas, vilka vore ägnade att, för tiden intill dess årets potatisskörd kommer i marknaden, råda bot på berörda missförhållande. Utskottet har därför sökt erhålla kännedom om, i vilken mån tullskyddet å stärkelse för närvarande utnyttjas. Vad världsmarknadspriset beträffar har utskottet genom förmedling av kommerskollegii upplysningssektion från en enskild firma erhållit uppgifter rörande prisnoteringarna å potatismjöl i Hamburg och Antwerpen under senare delen av år 1923 och början av år 1924. De utskottet sålunda tillhandakomna noteringarna framgå av följande sammanställning:

Potatismjöl.

A. Hamburg.

		Floriner per 100 kg.	
		Superior	Prima
1923	$\frac{29}{9}$	17	16
	$\frac{29}{10}$	18	17
1924	$\frac{17}{1}$	21 $\frac{1}{2}$	20 $\frac{1}{2}$
	$\frac{31}{1}$	21 $\frac{1}{2}$	20.75

B. Antwerpen.

		Belgiska francs per 100 kg. Supérieur	
		Polskt	Holländskt
1923	$\frac{18}{10}$	135	141
	$\frac{25}{1}$	135	138.50
	$\frac{31}{10}$	141	146
	$\frac{8}{11}$	163	167
	$\frac{21}{11}$	180	185
	$\frac{29}{11}$	180	185
	$\frac{6}{12}$	180	182
	$\frac{13}{12}$	—	182
	$\frac{20}{12}$	—	180
	$\frac{27}{12}$	179	185
1924	$\frac{3}{1}$	179	180
	$\frac{17}{1}$	192	195
	$\frac{24}{1}$	192	195

Av denna sammanställning finner man, att priset å bästa potatismjöl i senare delen av januari månad 1924 utgjort såväl i Hamburg som i Antwerpen, efter omräkning till svenskt mynt efter då gällande kurser, omkring 30 öre per kilogram. Då, enligt vad inom utskottet upplysts, fraktkostnaden för potatismjöl från Hamburg eller Antwerpen kan uppskattas till högst 2 öre per kilogram samt priset å svenskt potatismjöl, fritt hamn i Blekinge,

innevarande år utgjort mellan 40 och 43 öre per kilogram, synes av de inhämtade sifferuppgifterna framgå, att skyddstullen för stärkelse icke utnyttjats till mera än omkring hälften. Detta förhållande har synts utskottet giva vid handen, att på den svenska marknaden icke råder en sådan knapphet på potatismjöl, som skulle kunna utgöra skäl att ifrågasätta provisoriska åtgärder i ovan angivna syfte.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion II: 255 av herr Höglund, om restitution åt tillverkare av glykos m. m. av erlagd tull för utländsk stärkelse, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 mars 1924.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, friherre Fleming, Örne, Rune, Boman, Månsson i Hageström, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Lithander, Hedlund i Östersund, Olsson i Golvvasta, Lövgren, Heyman, Johansson i Hornsberg, Alexis Björkman, Alexander Nilsson, Carlsson i Gävle, Åström, Björklund och Olsson i Gävle.

Reservation

av herr *Lövgren*.
